

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M.-I., a.s.**, so sídlom v B., zastúpeného JUDr. O. C., advokátom v B., proti žalovanej **Slovenskej republike**, v mene ktorej koná **Úrad geodézie, kartografie a katastra SR** so sídlom v Bratislave, Chlumeckého č. 2, **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 14 C 89/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 16. decembra 2009 sp. zn. 5 Co 94/2009 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a** .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 19. januára 2009 č.k. 14 C 89/2006-141 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca proti žalovanej domáhal zaplata 470 miliónov Sk (15 601 141,87 Eur) s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne, stotožniac sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, rozsudkom zo 16. decembra 2009 sp. zn. 5 Co 94/2009 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v sume 12,56 Eur do 3 dní.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. odňatím možnosti konať pred odvolacím

súdom, ktoré malo spočívať v tom, že odvolací súd prejednal vec na pojednávaní v neprítomnosti žalobcu, ktorý svoju neprítomnosť riadne a včas ospravedlnil z dôvodu, že s doterajším právnym zástupcom ukončil poskytovanie právnych služieb dohodou dňa 11. decembra 2009 a nový právny zástupca potrebuje minimálne 5 dní na naštudovanie komplikovanej problematiky a rozsiahleho súdneho spisu. Z toho dôvodu požiadal o odročenie nariadeného pojednávania, čo odvolací súd neakceptoval. Zároveň vytkol odvolaciemu súdu aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), keď tento opomenul prihliadnúť na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo V 101/2005, podľa ktorého výmaz obchodnej spoločnosti na základe rozhodnutia, ktoré nenadobudlo právoplatnosť je právne neúčinný a žiadnym spôsobom sa nevysporiadal s otázkou, prečo neboli súdom prvého stupňa v konaní vykonané ním navrhované dôkazy.

Žalovaná navrhla dovolanie žalobcu odmietnuť, pretože v danej veci ide o potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

V každom dovolacom konaní skúma dovolací súd najskôr to, či dovolanie je podané v zákonom stanovenej lehote, či ho podáva na to oprávnená osoba a či dovolanie je procesne prípustné (či sa ním napadá rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné podľa § 237 O.s.p. až § 239 O.s.p.). Dovolací súd pri tom rieši len otázky procesnej povahy. K riešeniu ďalších otázok (napríklad z hľadiska výskytu procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. alebo z hľadiska správnosti právneho posúdenia veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) môže dovolací súd pristúpiť až vtedy, keď bolo dovolanie podané v zákonom stanovenej lehote, subjektom oprávneným podať dovolanie a proti rozhodnutiu, ktoré podľa zákona možno týmto mimoriadnym opravným prostriedkom napadnúť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci nie sú splnené podmienky

prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu, lebo dovolanie žalobcu nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku (§ 238 ods. 1 O.s.p.), odvolací súd sa neodchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, lebo dosiaľ v tejto veci ani nerozhodoval, a preto ani nevyslovil právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, a nesmeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Z dôvodu neprípustnosti dovolania podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. dovolací súd nemá právo preskúmať napadnuté rozhodnutie z vecnej stránky a zaoberať sa tvrdeniami o výskyte inej procesnej vady konania (o nesprávnom hodnotení dôkazov, o nesprávnom, či neúplne zistenom skutkovom stave veci, t.j., či súd prihliadol na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydané v inom konaní, či sa vysporiadal s otázkou vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa a pod.) majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. alebo z hľadiska správnosti právneho posúdenia veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

So zreteľom na obsah dovolania a vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) dovolacieho súdu skúmať vždy, či v konaní nedošlo k závažným procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p. neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Treba ale uviesť, že

z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významný subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k jednej z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľ vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalobcovi neznemožnil

uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Z obsahu dovolania žalobcu je zrejmé, že prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. vyvodzuje z toho, že odvolací súd napriek jeho žiadosti o odročenie pojednávania 16. decembra 2009 vec prejednal bez jeho účasti, i keď svoju neúčast' na tomto pojednávaní riadne a včas ospravedlnil tým, že s doterajším právnym zástupcom dohodou ukončil poskytovanie právnych služieb 11. decembra 2009 a nový právny zástupca potrebuje minimálne 5 dní na naštudovanie komplikovanej problematiky a rozsiahleho súdneho spisu.

Podľa § 101 ods. 2 O.s.p. súd pokračuje v konaní aj keď sú účastníci nečinní, a ak sa riadne predvolaný účastník neustanoví na pojednávanie a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takéhoto účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Toto ustanovenie platí aj pre konanie na odvolacom súde (§ 211 O.s.p.).

V danej veci odvolací súd vytýčil pojednávanie na 25. novembra 2009. Predvolanie na toto pojednávanie bolo doručené žalovanému 16. novembra 2009 a právnomu zástupcovi žalobcu, JUDr. M. K., bolo predvolanie na toto pojednávanie uložené na pošte B. dňa 18. novembra 2009, kde si ho advokát osobne prevzal **4. decembra 2009**. Listom z **20. novembra 2009**, JUDr. M. K., požiadal Krajský súd v Trenčíne (doručený súdu 23. novembra 2009) o odročenie pojednávania vytýčeného na 25. novembra 2009 z dôvodu jeho onemocnenia s tým, že lekárske potvrdenie doručí súdu v lehote 10 dní (lekárske potvrdenie do spisu doložené nebolo ani do rozhodovania dovolacím súdom – pozn. dovolacieho súdu). Krajský súd v Trenčíne 25. novembra 2009 pojednávanie odročil z dôvodu pracovnej neschopnosti právneho zástupcu žalobcu na termín **16. decembra 2009**. Predvolanie na toto pojednávanie bolo doručené žalovanému 30. novembra 2009, právnomu zástupcovi žalobcu bola v tento deň zásielka súdu uložená na pošte, kde si ju právny zástupca vyzdvihol **4. decembra 2009**. Listom z **11. decembra 2009** doručeným odvolaciemu súdu 14. decembra 2009 oznámil žalobca konajúcemu súdu, že žiada odročiť pojednávanie vytýčené na 16. decembra 2009 z dôvodu, že s doterajším právnym zástupcom ukončil dohodu o poskytovaní právnych služieb dňom **11. decembra 2009** a nový právny zástupca – ktorého meno neuviedol – potrebuje minimálne 5 dní na naštudovanie problematiky i súdneho spisu. Prílohu listu tvorila dohoda o ukončení poskytovania právnych služieb z 11. decembra

2009. Plná moc na zastupovanie novým advokátom v tomto konaní do spisu doložená nebola. Odvolací súd v zápisnici o pojednávaní oboznámil podanie žalobcu zo 14. decembra 2009 (správne 11. decembra 2009) a rozhodol, že vec prejedná v neprítomnosti žalobcu.

V takomto postupe odvolacieho súdu nemožno vidieť vadu konania namietanú dovolateľom.

Dôležitý dôvod v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. môže byť vyvodzovaný len zo skutočnosti, ktorá je vo vzťahu k prebiehajúcemu súdnemu konaniu a nariadenému pojednávaníu so zreteľom na všetky okolnosti vážna (svojou povahou znemožňujúca každému účastníkovi občianskeho súdneho konania za rovnakých okolností účasť na súdnom pojednávaní), súčasne ospravedlniteľná (všeobecne prijímaná ako odpustiteľná), nepredvídateľná (nepredvídaná alebo neočakávaná), neodvratiteľná (neumožňujúca účastníkovi prijať opatrenie prekonávajúce príčinu neúčasti na pojednávaní) a náhla (vzhľadom na časové súvislosti nedovoľujúca účastníkovi uskutočniť kroky vedúce k jeho účasti na pojednávaní). Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 O.s.p.), posudzuje súd podľa okolností toho-ktorého prípadu.

Dôvod vymedzený v podaní žalobcu – dohoda o ukončení poskytovania právnych služieb advokátom a nedostatok času na oboznámenie sa so spisom novým právnym zástupcom – nemožno kvalifikovať za dôležitý dôvod na odročenie pojednávania. Predvolanie na ďalší termín pojednávania (keď prvé pojednávanie bolo na žiadosť právneho zástupcu žalobcu odročené) bolo procesnej strane žalobcu doručené s časovým predstihom výrazne presahujúcim zákonnú 5-dňovú lehotu, čím bol vytvorený dostatočný priestor na prípadnú zmenu právneho zástupcu. Navyiac, podanie žalobcu z 11. decembra 2009 požadujúce ďalšie odročenie pojednávania, neobsahovalo žiaden doklad, ktorý by potvrdzoval existenciu nového právneho zastúpenia žalobcu v súdnej veci.

Dovolací súd zastáva názor, že zmena právneho zastúpenia a nedostatok času na oboznámenie sa so spisom, navyiac za situácie, keď plnomocenstvo na zastupovanie v konaní nebolo predložené, nie je dôležitým dôvodom na vyhovie žiadosti o odročenie pojednávania v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. Zo spisu nevyplýva, že by žalobca nemal dostatok času zmeniť si právneho zástupcu, ktorý by bol schopný v zostávajúcom čase

do pojednávania oboznámiť sa s obsahom spisu a zúčastniť sa na pojednávaní. Prípadná neschopnosť zorganizovať zastupovanie účastníka na požadovanej úrovni (a teda aj účasť advokáta alebo jeho zástupcu na súdnom pojednávaní) ide na ujmu účastníka alebo advokáta, nie súdu. Ak sa žalobca chcel zúčastniť pojednávania, o termíne pojednávania vedel, takže si mohol takto uplatniť svoje procesné práva a pokiaľ chcel byť v tomto konaní zastúpený advokátom, mohol zmenu v právnom zastúpení urobiť najneskôr v čase od 4. decembra 2009, kedy mu (jeho právnomu zástupcovi) bolo doručené predvolanie na pojednávanie vytyčené odvolacím súdom na termín 16. decembra 2009. Ak za daného stavu odvolací súd prejednal a rozhodol vec v neprítomnosti žalobcu (§ 101 ods. 2 O.s.p.) neodňal mu možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako neprípustné odmietol bez toho, aby sa mohol zaoberať aj jeho ďalšími námietkami spochybňujúcimi správnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalovanej v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. apríla 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová